…II Nr. 53 — Prețul 20 pf. — Miercuri 19 Mai 1943

GLASUL NISTRULUI

Redactor: …GE ION POPESCU

Gazeta Moldovenilor dintre Nistru și Bug

Tiraspol
Redacția: Odessa str. Pușchin 10

O VIAȚĂ — NOUĂ

…o încleștare uriașă, su… …nească, aici, în Trans… …noastră dragă, la margi… …nisării a sufletului daco… …pe pământul unde astă… …esc, din nou, bucuriile …tatea, cinstea și adevărul. …cu strâmbătate și ură …, s'au sfărâmat, ca …mădimiri ale trecutului. …blestem apăsător, cetele …Dumnezeu neîncumetându… …piept iureșului tine… …fierbea în sângele …noștri desrobitori, por… …lee cu asalt istoria.

…mândri. Suntem re… …cremene. Fiindcă am …același. Mereu același. …de sbucium nu ne… …clinti din bătătura obi… …și credințelor noastre, …năpasta pe care bolșe… …deslănțuit-o zadarnic, …închisorile și execută…

…transnistrienii, urmași ai …lui Ștefan cel Mare nu …vândut ființa pe bani …cine știe ce comori pă… … Sufletele noastre au …ndelă de așteptare fără …la icoana unui viitor …; la icoana unui viitor …drept. Am știut se oploșim …, ca pe un osământ vo… …siguranța biruinții Nea…

… cu înfrângerea și a… …hoardelor sovietice, …să se lumineze de-abi… …și între Nistru și Bug. …crăpate de vânt și ploi …mai dor. Nici inimele. …Dumnezeu ne-a învred… …ne vedem visul cu ochii. …lăm sărbătorește luceafă… …a răsărit.

…cum înainte nu mai are …e înspăimânte. Ne gă… …brațele Patriei. Nu mai …străini pe pământul no… …casa noastră. Trăim …ărat, o viață nouă Su… …și lacrimile ne-au … sufletește. …eschis ochii pentru zi… …or veni; zile de mun… …cupețită și de nemăr… …ruire.

…istria, țara holdelor, …ostei și a bunătății. …rămâne de făcut? Să …dăm puterile; ființa în… …ardă, ca o torță, pe …eamului renăscut. Să …nă la unul brazda no… …jertfa cuvenită sânge… …întru descătușarea ei. …din înțelenitul ogor …an un colț de rai, o …ntată țară românească, …căi voinici, gata ori… …luptă, de moarte și de…

(Continuare în pag. 2-a)

Defilarea unităților motorizate române cu prilejul zilei de 10 Mai la București.

Mareșalul Ion Antonescu

de ST. VLADESCU
PREȘEDINTELE FEDERAȚIEI NAȚIONALE A PRESEI DIN PROVINCIE.

Istoria, prin înregistrarea cronologică și obiectivă a faptelor, rămâne cea mai strălucită icoană, care înfățișează elementele caracteristice și componente ale sufletului unei națiuni.

In paginile ei se oglindesc tot sbuciumul luptei și zilelor de restriște și toată bucuria delirantă a zilelor de viitor.

Acolo, în rânduri scrise uneori cu sânge, palpită toată frământarea și toate grijile de fiecare pas, cu care pășim, îndreptându-ne spre orizontul unde luminează soarele progresului.

Istoria este un sfârșit, în acelaș timp în care rămâne un permanent început.

Neamul nostru românesc a fost sortit să trăiască zile grele, ceasuri de panică, de nesiguranță și de privațiuni.

Așezat în drumul atâtor cotropitori și mai cu seamă așezat ca o punte de legătură între lumea luminată a Occidentului și lumea aceea minunată a fostului leagăn al civilizației, Orientul, pământul nostru sfânt tuturor fiilor săi, a fost de multe ori primul și ultimul parapet al civilizației lumii întregi.

Niciodată, în niciun moment, oricât de grav, poporul român n'a cruțat vreun sacrificiu.

Totdeauna el a rămas soldat viteaz la postul de comandă, gata oricând să-și facă datoria față de țară, nație și tron.

In această viață eroică, plină în orice clipă de dramatismul sforțărilor de a învinge, două caracteristice se reliefează ca note specifice: pe deoparte, dragostea de glia strămoșească, iar pe de alta, cultul Dinastiei.

Paginile din trecutul sbuciumat al neamului, ne arată că dela întemeierea statului și până astăzi, acesta a fost crezul de fiecare zi al marilor luptători ai unității noastre naționale și îndrumătorii politici ai poporului român.

Desigur, că în această sfântă religie și pe linia trasată de înaintașii săi, a fost crescut și educat însuși Mareșalul Ion Antonescu.

Misiunea și chemarea lui înseamnă pentru mentalitatea românească garanția unei continuități de viață și de evoluție, fiindcă mintea și voința acestui nebiruit ostaș, care nu ține seamă de greutățile ce i s'au pus de acurmezișul programului de lucru și realizări, reușesc totuși să deschidă, printr'o înțeleaptă cârmuire drumuri noui de luptă, dând acestui viguros popor forme noui de existență.

Organizarea de astăzi a statului, pune în adevărata lumină genialitatea omului predestinat să retușeze toate greșelile trecutului, fiindcă reformele preconizate de el sunt un adevărat imn, închinat înaltelor comandamente ale ceasului de față.

Armata, scutul țării, întronată în demnitatea și onoarea ei de odinioară, constitue mândria legitimă a nației, iar magistratura este privită astăzi cu desăvârșită încredere.

Deasemenea, școala și biserica, aceste două altare de lumină și credință, contribue în cea mai largă măsură la desvoltarea și progresul scumpei noastre Patrii.

Grija permanentă a Conducătorului spre destine mai fericite a poporului român, trebue subliniată și acolo unde el însuși, în dragostea neasemuită ce o poartă tuturor energiilor creatoare legate de pământul străbun, vine în ajutorul lor. Și dece s nu o spunem cu orice prilej, că pentru cărturari, profesorii dela școalele de toate gradele, preoți, învățători, industriașii mari și mici, liber profesioniștii, meseriași și muncitori, în ceasurile grele de acum a fost necesar un înțelegător al vremurilor noui.

Lumea ogoarelor, brava țărănime, nu are un mai bun sfătuitor și apărător ca pe acela care a suferit așa de mult pentru iubirea ce a dăruit, ca vrednic fiu al neamului.

Ce este mai frumos, mai înălțător, decât să iubești și să ajuți pe aproapele tău.

Prescripțiunile ortodoxiei creștine sălășluesc în sufletul și în mintea sa. Dovadă o fac impresionantele linii semnate de Mareșalul Ion Antonescu, pe care le reproducem textual ca să poată servi ca strălucit exemplu de înțelepciune, nu numai contemporanilor, ci însăși generațiilor de mâine:

(Continuare în pag. 2-a)

10 Mai LA NISTRU

Nu știu de ce, în vieața mea, n'au fost zile mai frumoase, mai însorite, mai pline de farmec, mai mult așteptate, ca ziua de 10 Mai.

Parcă altfel îți sărută ochii dimineața răcoroasă. Când aripele pleoapelor se ridică, o lumină, așa de nouă și de plăcută îmbracă odaia, că te mângâie ca aurul odăjdiilor strălucitoare, sub lumânările din ușa altarului.

Zece Mai.

Se trezesc atâtea amintiri de nu știi de care să-ți anini scrisul.

Anul trecut m'a prins ziua aceasta istorică în satul Vasâlcău, pe malul Nistrului, în satul moldovenesc, din preajma pădurii Trifăuțului, în satul hotărnicit de fâșii de podgorii, de covoarele sămănăturilor și de bătrânul fluviu ce-și toarce de veacuri și veacuri povestea lui împletită cu toate basmele neamului românesc.

Abia se luminase geana răsăritului și ograda școalei înflori de forfot.

Am ieșit în cerdac, în pălmuirea răcorii și'n hruba dimineții. Stânjeneii albaștri lacrămau în veselia luminii. In colțul școalei tufele de liliac surâdeau ca acei ochi de femeie în care tinerețea vorbește cu inimile.

Troscotul ogrăzii era des, înrourat și verde, ca un covor basarabean.

Școlarii veniau, cu gălăgie potolită, în hăinuțele curate, cu flori în mâni și cu stegulețe de hârtie. Și erau stegulețe multe-multe, de parcă Dumnezeu în vremea nopții sfâșiase un curcubeu ca să-i adune culorile de 10 Mai puii de moldoveni.

Fetițele purtau cămeși cusute cu flori și catrințe bătute'n fluturi și vârstate cu podoabele fânețelor.

Domnul învățător Bârlădeanu ieși în cerdac și înălță drapelul. Și-atunci, odată cu steagul, din depărtările Podoliei, de după un umăr de deal, ieși soarele, aprins ca o arie de jăratec, în pădure, de mult, când stăteau haiducii la hodină și la sfat.

Poate steagul s'a'nălțat pentru cinstirea soarelui sau poate soarele s'a ridicat ca să 'mprumute strălucirea lui steagului... Și deodată valea Nistrului se umplu de aur. Horbota de rouă se destramă în aburi, rispindu-se în zarea de flăcări. Săgeți de aramă cutreerau livezile și pescărușii începură goana lor, albi, ca niște învăluiri de omăt.

— Ia!.. făcu o gâgâlice de elev, înălțând un deget.

(Continuare în pag. 4-a)

Cu gândul la ai mei

de N. P. SMOCHINA

Suni peste 20 de ani, de când, forțat de regimul comunist—care a semănat pretutindeni numai dureri, ruini și cenușă—a trebuit să plec dintre ai mei. Niciodată nu-mi închipuisem că ar putea să vină timpuri atât de crude pentru mine.

Imi amintesc bine de tot. Era o zi friguroasă de Decembrie, când doctorul, un vechiu prieten al meu, în loc să-mi dea un răspuns la rugămintea ce i-o făcusem să consulte pe un frate al meu bolnav (mai în urmă omorît de bolșevici) m'a sfătuit, dar parcă nu cu vocea lui, să dispar oriunde și cât mai în grabă.

Știam că bandele comuniste mișunau în împrejurimi. Totuși nu-mi venea să cred că mă amenința atât de serios. Curând însă m'am dumerit; devenise publică înștiințarea că se pusese preț pe capul meu.

Sătenii, cărora cu mândrie-le spun ai mei, mă găzduiau în fiecare noapte, îmi aduceau la cunoștință mersul cercetărilor agenților comuniști, mă treceau, pe ascuns, dintr'o casă într'alta, pentru ca să nu mi se dea de urmă, ferindu-mă astfel de moartea ce mă aștepta.

Orice mișcare o făceam numai noaptea. Imi mutam culcușul dintr'un colț al satului în altul, în locuri alese cu dibăcie de prietenii mei.

In cele din urmă m'am convins că nădejdiile mele—nădejdiile tuturor fraților mei—nu se puteau îndeplini și că nici viața nu mi-o mai puteam salva, continuând să rămân printre călăii care mă căutau pe câmp, prin grămezi de paie, în podul caselor și chiar în fundul cuptorului.

M'am despărțit atunci, cu nespusă durere, de toți prietenii și cunoscuții mei cu care nutream cele mai frumoase speranțe pentru scumpa noastră Moldovă dintre Nistru și Bug.

Aceste cuvinte ale prietenilor mei apăsau ca o povară asupra conștiinței mele. Imi suna atât de stăruitor acest „vorghește cu Românii să vie să ne scape mai de grabă", încât numai așa îmi pot explica însărcinarea pe care mi-am asumat-o, fără nici o condiție, de a-i apăra oriunde, la orice ocazie și prin tot felul de mijloace. Această însărcinare m'a urmărit, m'a obsedat și pentru nimic în lume nu puteam să renunț la ea.

Plecat din mijlocul lor, acum peste 20 de ani, cu gândul și cu sufletul am fost totdeauna alături de ei, alături de ai mei. Cu vorba i-am mângâiat, iar cu fapta am căutat să le dau o mână de ajutor, după cum m'au ajutat puterile.

Legăturile noastre n'au încetat niciodată. Nu ne-am înstrăinat unii de alții. Nu mă induram să-i părăsesc, însă plecând dintre ei, nu vrioamsă-ifac să desnădăjduiască. Ii încurajam după cum și ei mă încurajau pe mine, în timp ce mă conduceau spre Nistru, până departe din sat în sat, călătorind noaptea și dosindu-ne ziua; ne îmbărbătam gândindu-ne și vorbind într'una despre o întorsătură fericită a lucrurilor. Cu toții ne împinsesem nădejdiile într'un viitor, pe care îl doream cât mai apropiat, când soarta nu va mai fi crudă cu noi.

La despărțire, pe malul Nistrului, lacrimile îmi podideau ochii atât mie, care încercam ghiața părăitoare a acestui „blestemat" râu, cât și tuturor celor care m'au îndemnat să trec în țară: „Fugi acolo, Nichita și vorghești cu Românii să ne scape mai degrabă" — îmi strigau veseli, văzând că mă apropii de mal... de alții. Nici bariera ghimpată a Sovietelor, pe tot malul stâng al Nistrului, nu ne-a stat drept piedică serioasă pentru a comunica unii cu alții și a ne spune gândul.

Toți mi-au fost credincioși.

In slujba lor am rămas tot timpul cât am stat în țară și în străinătate. Pretutindeni aveam grijă să spun, sus și tare, cine sunt, de unde mă trag și, mai ales, ce mă doare.

Ce-i drept, prea mult n'am putut face, pentru ei, prin aceste intervenții. Totuși, aflând de ele, confrații mei își înviorau speranța că ziua desrobirei va veni odată și odată...

Această mult așteptată zi a avut fericirea s'o trăiască acum câteva luni, când armatele fraților desrobitori au nimicit, gonind pe barbarii comuniști. Bucuria cu care ei au întâmpinat armatele desrobitoare justifică îndeajuns credința lor nestrămutată în ziua eliberării, credință din care eu îmi făurisem un ideal.

Iată pentru ce m'am dus nerăbdător să-i văd, să mă întâlnesc cu ei, să le ascult durerile lor strigătoare la ceruri.

Alături de bucurii, am cules însă nenumărate dureri. Pe cei mai buni, cei mai harnici și mai omenoși frați și prieteni, cu care organizasem lupta, cot la cot, când eram acolo, nu i-am mai întâlnit.

Această copleșitoare durere încă nu-i atât de costisitoare pentru noi, când ne gândim că vom reuși, totuși, să ne vedem visul realizat.

Lupta noastră începută acum un pătrar de veac, nu va înceta, pentrucă am dovedit, în ciuda tuturor suferințelor, că nu pierim și nici nu cedăm idealul nostru de a ne ști o unitate etnică cu acei de un sânge, un neam și o lege.

Atac aerian la sud de lacul Ilmen

Mareșalul Ion Antonescu

(URMARE)

„Să bat la ușa ta măruntă, muncitor sbuciumat și să-ți întind o mână caldă de frate, ridicat și el prin muncă și prin trudă".

„Ca să simți că munca ta este înțeleasă și că mă sbat pentru mulțumirea ta și a familiei tale împovărate. Această mulțumire va veni prin înțelegere și ascultare și nu prin căile urii sau ale prăbușirii altuia. Fiindcă munca și credința înalță, pe când invidia și ura surpă. Și tot gândul meu e să te înalț prin grija curată și creștinească față de tine și ai tăi".

Cine altul afară de Mareșalul Ion Antonescu a spus-o așa deschis și limpede muncitorilor, cari sunt la rândul lor, ... ciosii unui neam de eroi.

Iată pentruce toți români... alăturea de providențialul ... mator și îndrumător al ... rului.

ST. VLĂDESC...
Președintele Federației ... a presei din provincie

Pentru a putea izbăvi Neam... pentru a-i reda viața și puterea, pentru a putea înfăptui tot ce vi... întemeiez pentru voi, trebue să ... vem toți conștiința trează și să ... plecăm la trei porunci UNIREA, ORDINEA și MUNCA

O VIAȚA NOUA

(URMARE)

Destul am răbdat. Destul am plâns. Destul ne-am ascuns nălucile visarilor noastre nevinovate, în străfunduri de suflet, —zestre pentru viitorime, comoară și zâmbet destoinic. Astăzi, surghiunitul grai moldovenesc de eri, răsună voinic, stăpân, neîncătușat ca o răzbunare a umilințelor și a jugului, ca o flacără tămăduitoare.

Transnistria freamătă, dela ... capăt la altul, dela Moghilău și până'n Odesa. Surlele biruinții nu mai contenesc, de parcă tăriile cerului s'ar desface în țăndări miraculoase; de parcă morții căzuți pe câmpurile de onoare și-ar cere dreptul la viață.

Transnistria a reînviat!

COMUNISMUL—DUȘMANUL OMENIRII CREȘTINE

de CORIOLAN BĂRBAT

In ideologia comunistă individul dispare ca personalitate proprie, pentru a se confunda în turmă, devenind tot mai mult o piesă a mecanismului social, un rob al comunității internaționale, dirijată de iudaism.

Nimic nu-i mai este îngăduit din ceiace constitue esența firei lui: credință, gând, năzuinți, mândrie națională.

In doctrina comunistă dispare nu numai dreptul de proprietate și cel de moștenire, dar dispare însăși viața de familie, cu toate rosturile și cu tot farmecul ei, cu ceiace face însăși esența ei divină: creșterea copiilor; dispare până și dreptul de folosință a roadelor muncii.

Finalitățile vieții sunt tăgăduite, omul nemai trăind decât pentru plăcerile vieții pământești, pentru nevoile trupului, ca și când el nu ar fi plămădit decât numai din carne și pentru carne.

Copiii sunt luați de mici pe seama Statului Sovietic, crescuți în aziluri speciale, pentru a fi apoi angrenați în jugul internațional, ca piese în diferitele industrii sau funcțiuni.

In Rusia Sovietică apele înroșite de atâta sânge omenesc, cât a curs acum 24 ani, încă nu și-au găsit albia liniștirii.

In Soviete numai violența brutală își propune să traseze liniile vieții și să toarne gândirii tipare noui,—și nu dreptatea.

Din fluturarea magică a stindardelor roșii desfășurate la început, nu au rămas decât ecourile groazei, cari stăruesc și astăzi în conștiința lumei, dar nu se aude nici un imn închinat dreptății, fericirii atât de mult râvnite.

Pacea nu s'a coborît printre locuitorii Rusiei Sovietice, unde în urma frământărilor continue curg fără de milă valuri de sânge, în deslănțuirea aprigă a urilor și a patimilor.

Tinzându-se în Rusia Sovietică la o uniformizare a indivizilor sub raportul capacităților de manifestare, tăgăduindu-se realitatea spiritului și a inteligenții pentru a se da totul materiei corporale, se are prea puțin în vedere natura omenească și contingențele vieții și se contează prea mult pe abstracțiile doctrinei bolșevice.

Nici după 24 de ani, bolșevicii nu înțeleg că „familia este o realitare, o trebuință și o pornire generoasă, confundându-se cu iubirea dintre soți înălțându-se până la sacrificiu pentru copii".

Insă la originea comunismului mai mult decât setea de dreptate și năzuință spre mai bine a masselor proletare, stă ura atavică a unor dușmani ai civilizației de azi, stă năzuința de a distruge temeliile actuale ale omenirii în cari văd tot atâtea piedeci în calea lor, și astfel să poată trăi stăpâni din sudoarea masselor muncitorești, cari sunt încă neluminate asupra pericolelor, ce le așteaptă din dosul steagurilor roșii.

Căci ce sens are în ideologia comunistă desființarea frontierelor și a noțiunilor de patrie și de Dumnezeu, dacă nu desființarea oricărei bariere de ordin fizic sau sufletesc din calea celor ce și-au fixat ca normă de viață negațiunea a tot ce este ordine și civilizație pe lume a tot ce este eflorescență a spiritului și aspirația lui spre trepte superioare de viață.

* * *

Dar *Patria* este o realitate profundă, asociația celor de o obârșie și de o limbă, convergența sufletelor spre acelaș ideal comun isvorît din aceleași amintiri, zidit pe acelaș tradiții.

Iar cât despre *Dumnezeu*, El este marea și tulburătoarea enigmă, care transcendează puterile judecății și imaginației noastre.

El este quintesența a toate câte mijloace sunt, inaccesibile simțurilor noastre ori câte mijloace ajutătoare le-am adăuga.

Pe acest Dumnezeu puțină știință îl tăgăduește, pe când mai multă știință îl regăsește și îl adoră,—după cum a spus un mare gânditor.

* * *

...Armata română, sub conducerea celui dintâi român, Mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului, în perfectă camaraderie cu armata invincibilă a marelui Führer Adolf Hitler, desfășoară cea mai formidabilă cruciadă a timpului modern, contra comunismului bolșevic, acest dușman al civilizației creștine!

Crucea și eroismul vor birui!

D. Guvernator Alexianu
în mijlocul studenţilor transnistrieni

...trecute d. Guvernator ...a vizitat Căminele de ...şi studenţi moldoveni ...esa.

...area în Cămin, studen- ...dentele erau aliniaţi pe ...nduri, salutând pe d. ...or. In intâmpinarea înal- ...oaspete au eşit preotul ...directorul căminului ...ţi şi d-na Valentina ...directoarea Căminului de ...ste Căminuri adăpostesc ...dente şi 82 de studen- ...din Transnistria, cât şi ...Bug, toţi fiind de ori- ...oldovenească.

...uvernator a inspectat dor- ...biblioteca, sufrageria ...interesându-se de ...de funcţionare şi de hrana ...studenţilor. D-sa a ...din mâncăruri rămânând ...de calitatea lor.

...de mese a Căminului, ...udenţilor moldoveni con- ...d. Vasile Ionescu a exe- ...câteva coruri care au atras ...a d-lui Guvernator.

...aceasta, studentul Moş- ...Zaharia, s'a adresat d-lui ...ator spunând următoa-

...tinerimea română transnis- ...Vă mulţumeşte pentru ...nţa pe care aţi avut-o, ...în mijlocul ei. Studenţii ...tele, prin mine, vă mul- ...de grija şi ajutorul Dv., ...în privinţa organizării ...or de studente şi studen- ...a putea învăţa la Uni- ...limba noastră maternă,

...studenţii şi studentele ...m că, dacă astăzi nu ...posibilităţi să luptăm pe ...de răsărit, vom lupta pe ...învăţământului şi vom fi ...dascăli transnistrieni în ...tria, cari, împrăştiindu-ne ...eagurile ei vom răspândi ...cultura Neamului nostru ...c, iar când Ţara ne va ...vom face datoria cu ...şi ca luminători ai Nea- ...şi ca ostaşi apărători ai ...strămoşeşti.

...ăţi, Domnule Guverna-

...spunsul domnului Guvernator

...f. Gh. Alexianu, viu ...at de mărturisirea studen- ...ransnistrieni, a răspuns ...rele:

...în mijlocul Dv. cu toată ...cu toată credinţa, cu ...dragostea. Sunteţi aci pe ...Transnistriei suflet din ...nostru, dragoste din dra- ...noastră, credinţă din cre- ...noastră.

...tru Dv., tineretul romă- ...astăzi, pentru voi toţi ...reprezentaţi pe aceast pă- ...sufletul nostru şi icoana ...statului român şi german ...astăzi aci să croim drum ...al sufletului şi ogoa- ...astre, unde de veacuri ...credinţa românească s'a ...peste toate vitregiile vre-

...sunteţi icoana de viitor a ...pământ pe care Dumne- ...lăsat să trăiţi spre a vă ...strămoşii şi spre a preamă-ri credinţa în care ei au trăit şi au murit şi care a rămas vouă moştenire.

Trecem prin vremuri grele care trebuiesc să ne oţelească. Voi, sunteţi generaţia cea mai fericită din istoria neamului nostru, pentru că a dat Dumnezeu să trăiţi clipa când fraţii voştri dintre Tisa şi Nistru au venit să stea do vorbă româneşte cu voi, aci pe plaiurile ctitorite de voevozii noştri, şi împreună să durăm o viaţă nouă aci unde sufletul Moldovei a fost totdeauna prezent.

Dacă aţi înţelege marea chemare a Ţării către voi, dacă aţi vedea că în faţa voastră răsare măreaţa icoană a Patriei—pe care până astăzi n'aţi putut-o înţelege şi care deabia acum vă răsare în faţă,—aţi fi îndreptăţiţi să credeţi că trăiţi cele mai mari momente din viaţa voastră. Avem datoria să cinstim Patria şi jertfa ostaşilor noştri, să arătăm că mintea şi braţul nostru poate zidi ceva în lume, tot aşa de puternic ca şi lupta de până acum, pentru a vă lăsa frumosul grai pe care îl vorbiţi astăzi. Dacă veţi pricepe sensul tuturor acestor lucruri şi veţi lucra pentru înfăptuirea lui veţi face aceasta pentru istorie, pentru o viaţă liberă, pentru suflet şi mai presus de toate, pentru Neam.

Tot ce aflaţi dela noi să răspândiţi până în ultimul colţ al Transnistriei, pentrucă atât graiul, cât şi portul, cât şi cântecul cât şi slova românească învăţată, sunt în folosul Neamului.

Doresc ca să cunoaşteţi cât mai bine viaţa fraţilor voştri de aci, să-i educaţi în spirit românesc şi să luptaţi din răsputeri pentru a ridica pe culmi de mândrie şi de organizare pătura moldovenească.

După ce veţi termina universitatea, pentru a cunoaşte cu toţi fraţii români, veţi merge în toate regiunile României, ca să vă cunoaşteţi Patria.

Iar la 2 Iunie, când vă vom pomeni pe eroii români şi germani, căzuţi pentru marea biruinţă, să fiţi prezenţi pe câmpiile de bătaie dela Dalnic, spre a aduce prinosul de recunoştinţă a acelora care s'au jertfit să vă desrobească.

Cu credinţa în Dumnezeu, cu nădejdea în viitorul Patriei, vă doresc tuturor — celor care aţi tremurat la gândul că sunteţi români şi la chemarea unui viitor— să vă înfrumuseţaţi cât mai mult sufletele cu învăţătura Patriei, să vă jertfiţi pentru gloria ei şi pentru marea familie moldovenească.

Reglementarea sporturilor în Transnistria

Domnul Profesor Gh. Alexianu, a semnat Deciziunea Nr. 1848 prin care se reglementează sporturile în Transnistria.

ART. 1.—Pe data apariţiei prezentei Deciziuni, toate sporturile în cuprinsul Transnistriei trec sub controlul Subdirecţiei Propagandei din Direcţiunea Culturii Guvernământului.

ART. 2.—In judeţe, afară de Municipiul Odesa, Centrele de Cultură şi propagandă din Subdirecţia Propagandei, au în grijă organizarea de cluburi sportive, administrarea bunurilor lor, controlul şi răspunderea activităţii lor cât şi organizarea diferitelor competiţiuni sportive.

ART. 3.—In Municipiul Odesa, prevederile art. 2 rămân în sarcina Direcţiei Culturii din Primăria Odesa.

ART. 4.—Nici o grupare sportivă nu poate lua fiinţă fără aprobarea prealabilă a Subdirecţiunii Propagandei din Direcţiunea Culturii Guvernământului.

ART. 5.—Toate sălile şi terenurile sportive sunt proprietatea Guvernământului, se administrează de către Centrele de Cultură şi Propagandă judeţene, iar în Odesa, de Primăria Municipiului Odesa.

Se exceptează sălile şi terenurile pentru sporturi ale şcolilor.

ART. 6.—Competiţiunile sportive între echipele din cuprinsul unui judeţ se aprobă de către Centrul de Cultură şi Propagandă al judeţului respectiv cu respectarea tuturor dispoziţiunilor cerute de organele Siguranţei Statului.

Competinţiunile sportive dintre echipele din judeţe diferite, trebue să aibă pe lângă aprobarea Centrelor de Cultură şi Propagandă ale judeţelor respective şi a organelor Siguranţei de Stat, şi pe aceia a prefecturilor de judeţ.

ART. 7.—Competinţiunile sportive între echipele din Municipiul Odesa sau între acestea şi alte echipe din Transnistria, trebue să aibă aprobarea Subdirecţiunii Propagandei Guvernământului şi avizul organelor Siguranţei Statului.

ART. 8 — Sumele rezultate din încasările tuturor competinţiunilor sportive se repartizează în felul următor:

30 la sută Subdirecţiunea Propagandei din Direcţia Culturii a Guvernământului.

70 la sută Primăria Municipiului Odesa pentru competinţiunile sportive din Odesa. In celelalte centre din Transnistria cota de 70 la sută revine Centrelor de Cultură şi propagandă judeţeană.

Art. 9. Biletele de intrare la orice competinţiune sportivă se vor emite, în Odesa, de către Primăria Municipiului, iar în restul Transnistriei de către Subdirecţia Propagandei Guvernământului, aceste instituţii urmând, a stabili şi preţurile biletelor.

Inainte de a fi puse în vânzare, toate biletele de intrare vor fi verificate de către Subdirecţia Economică din Direcţia Culturii Guvernământului. Vărsarea cotei cuvenite Subdirecţiei Propagandei se va face la cassieria Subdirecţie Economice, a doua zi după efectuarea competinţiunei.

Art. 10. Pentru necesitatea educaţiei fizice a funcţionarilor Guvernământului, Primăria Municipiului Odesa va pune la dispoziţia acestora terenurile sau sălile sportive pe care le va indica Subdirecţia Propagandei Guvernământului.

Art. 11. Contravenienţii la dispoziţiunile acestei decizii se pedepsesc cu:

a) retragerea autorizaţiei de funcţionare a asociaţiei sportive.

b) amendă dela 100 RKKS la 1000 RKKS.

c) internare în lagăr dela 1 lună la 6 luni.

INFĂPTUIRI

In cadrul Căminului cultural din comuna Coşniţa, judeţul Dubăsari, a organizat la 4 Aprilie o serbare românească, la care au participat şi d-nii C. Ştefănescu, sub-directorul învăţământului din Direcţia Culturii, Andrei Niculescu, consilier naţional în Transnistria şi Paul Ilin.

S'a adus cu acest prilej un dar pentru biserica satului: un policandu de metal şi un acoperământ pentru Sf. Prestol de pluş brodat, după ce anul trecut se dăruise o evanghelie legată în argint şi alte obiecte.

Tot atunci a venit şi un grup de 50—60 săteni din Jevreni judeţul Orhei (Basarabia), aducând şase icoane mari şi candele.

S'a oficiat slujba religioasă de către preotul—misionar din acea comună, care a fost ascultată de peste 2000 de credincioşi. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Căminului Cultural al bisericei. Tot atunci s'au sfinţit şi obiectele dăruite pentru biserică.

D. A. Niculescu, consilier naţional în Transnistria, a arătat legătura sufletească ce există la cineva, îndepărtat de locul natal, faţă de biserica în care a primit botezul. Spune apoi că între populaţia moldovenească din dreapta şi stânga Nistrului este o strânsă legatură, întrucât toţi au acelaş grai, aceiaş credinţă şi obiceiuri.

Preotul M. Raicu, misionar şi Preşedintele Căminului cultural, a adus mulţumiri celor cari au adus daruri pentru biserică, dorind ca aceste fapte creştineşti să fie un exemplu.

După amiază a avut loc o consfătuire între membrii Căminului Cultural şi ai comitetului de reparaţie al bisericii, când s'a luat hotărirea să se reconstruiască turlele bisericei pentru care s'au şi procurat—parte din materiale prin stăruinţa Căminului Cultural.

In urmă au fost vizitate înfăptuirile gospodăreşti din comună.

Caminul Cultural
„Desrobirea", din com. Vorăncău, jud. Râbniţa

Acest cămin înfiinţat din iniţiativa şi cu stăruinţa Pr Ioan I. Popescu-Bulzeşti la 12 Iuie 1942 s'a manifestat prin membii săi împărţiţi în secţii pe toate tărâmurile: cultural-naţional, moral-religios, gospodăresc, agricol, higienic, etc.

A ţinut 21 şezători şi 5 serbări. Programul şezătorilor şi serbărilor a fost totdeauna format din o parte cultural-naţională, o parte moral-religioasă, una gospodărească-agricolă şi una distractivă.

Şeful secţiei moral-religioase, Pr. Ioan I. Popescu-Bulzeşti, a ţinut regulat predici în fiecare zi de sărbătoare şi Duminica, precum şi câte o conferinţă la şezători cu caracter moral-religios sau naţonal.

S'au ţinut 50 predici şi 21 conferinţe. A mai ţinut 5 cuvântări ocazionale la cele 5 serbări cu caracter de propagandă naţonală.

Şeful secţiei cultural-naţionale, d. notar Vasile Albu, a ţinut 18 conferinţe cu caracter adminis trativ şi de propagandă naţională.

Şefii secţiilor gospodăreşti, agricole şi higienice au dat la fiecare şezătoare sfaturi din domeniile respective.

Programul a fost totdeauna complectat cu recitări cu caracter naţional şi moral-religios, cu coruri frumoase şi jocuri executate de Corul Căminului şi A. C. T. R-eului şi corul bisericesc.

La două din serbările date, a luat parte şi d. col. Constantin Popescu-Corbu, prefectul judeţului, rămânând foarte încântat de programul executat.

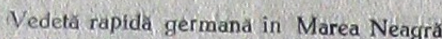
S'au vizitat toate gospodăriile locuitorilor, dându-se tuturor sfaturile cerute de împrejurări.

Caritatea publică s'a manifestat prin ajutorarea bolnavilor, săracilor şi a tuturor celor în suferinţă. S'a manifestat şi pentru răniţii din spitalul Râbniţa, pentru întreţinera elevilor săraci la cantinele şcolare.

In prezent posedă un cor mixt pe 4 voci compus din 36 persoane, o echipă de balet şi jocuri compusă din 14 persoane, o fanfară compusă din 12 instrumente şi pregăteşte o orchestră de strune.

A amenajat un local pentru ţinerea şezătorilor şcolare, o grădină publică în comună şi maternitatea comunală.

In luna Martie s'a amenajat sediul Căminului, s'a organizat biblioteca, s'au curăţit pomii de omizi, etc. S'au făcut plantări de pomi în grădina publică şi'n ale instituţiilor. S'au amenajat izvoare, drumuri, poduri, etc.

Vedetă rapidă germană în Marea Neagră

10 Mai la Nistru

(URMARE)

Larma ogrăzii se potoli: parcă dintr'o poruncă și cea dintâi privighetoare a dimineții începu să fărâme mărgăritarele lumii. Cântecul ei împânzi altarul firii, ca o chemare dumnezeiască. Dintr'o livadă răspunse altă privighetoare și alta de-aproape, dela un vecin.

In inimile tuturora coborîse harul sfânt al farmecului. Poate lacrimile de pe stânjenel era plâns adevărat, poate și'n ochii noștri sticliau mărgele, dar gâgâlicea aceea de moldovan a avut dreptate să strige: „Ia!...", că prea îmbătător de frumos începuse privighetoarea, ca să n'o asculte toată omenirea.

Școlarii au intrat în clasă; eu am rămas în cerdac, în liniște și'n soare. Peste Nistru fluturau marame de borangic; în depărtările Ucrainei se deschideau ferești de cristal să năvăliască, tot mai în potop, lumina. Peste păduri se lăsau veșminte de mătasă și peste podgorii sculuri de beteală.

Nistrul, printre grădini, călătoria încet, dornic s'asculte cântările primăverii, să fure melodiile, să le ducă din sat în sat, prin toată Moldova dela hotar...

După slujbă, am ieșit cu toții în ograda bisericii. Domnu 'nvățător Bârlădeanu rosti o cuvântare, într'o aleasă limbă moldovenească. Apoi, după ce satul întreg a strigat „ura, ura...", vroi să dele drumul copiilor.

— Eu v'aș pofti, domnule învățător, să mergem cu tătă lumea la Nistru, vorbi gospodarul Andrii Popa.

— La Nistru? se miră învățătorul.

— Apoi că ghini o socotit Andrii Popa, s'amestecă Todiraș Voebună, ieșind dintre oameni, să mergem la Nistru și să cântăm pi mal „Trăiască Regele", s'audă și frații noștri din Coșnița...

Cu preotul în frunte, cu învățătorii și cu Nichifor Panase, primarul, porniră toți pe hudița dintre livezi. Când să cârmiască spre Nistru, s'auzi Niculai Ciubotăreanu, răcnind din urmă:

— Io'n stați măi oamini buni d'apoi așa merge treaba? Fără steag înainte?

Ajunse mulțimea ș'o opri.

— Iaca am luat steagu di la primărie, c'al'mintr'ali nu să poati, ș'o să'ngăduiți să-l duc eu înainte..

Soarele era acuma sus, în ția cerului; căldura creștea ca dintr'o aburire de cuptor înfierbântat. Imprejurimile murmurau parcă rugăciuni.

Pe mal se'mpânzi lumea. Școlarii se grămădiră după rânduiala obișnuită. Stegulețele însemnau: maci înfloriți, spic de grâu copt, cicori de pe haturi de ogoare....

Invățătorii așezau, copii, după voce. Inainte de-a'ncepe cântarea, o fetiță, cât o șhioapă de înaltă, ridică două degete.

— Ci-i cu tine, Prăjina Irina?

— Să spun o poezâe, domnu'nvățător.

Invățătorii se priviră. Nu veniseră pentru asta.

— Lăsați-o să spue, dom'le învățător, interveni primarul, să videm ci vra să spuie...

— Hai, spune, încuviință, domnul Bârlădeanu.

Prăjină Irina, își îndreptă hurmuzul dela gât și ieși în față. Incepu rar și puțin cam cepeleag:

Mult îi dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim.
Altă limbă armonioasă
Ca ea nu găsim..

Când isprăvi toată poezia, dintre femei una nu se putu stăpâni.

— Draga mamii, Irinuca...

— Ei, acuma luați sama la mine, vorbi învățătorul. O să cântăm „Trăiască Regele".

Și-a început din mulțime să se desprindă unul, doi, trei, zece, douăzeci și să se așeze la spatele școlarilor, după voci.

Acolo, pe Nistru, în acea primăvăratecă zi de 10 Mai, am auzit cel mai frumos imn național, cântat vreodată. Toți, cu dreapta în sus, cântau cu ochii, cu sufletul, cu inima lor românească.

Privighetorile tăcuseră: cucul nu-și mai striga numele undeva, într'un pom și mierlele aruncaseră flautele.

Atunci am văzut ieșind din casele de peste Nistru moldovenii. Era toată Coșnița pe mal. Și i-am văzut cum s'au descoperit și cum au înălțat toți dreapta spre cer...

Când muri cântecul, dela biserică porni glas de clopote să poarte vestire peste Nistru, prin țara cea fără biserici și fără sărbătoare.

Era parcă chemarea Moldovei..

Țara Bugului

Sub cerul albăstrui și clar, ca sub o mantie de purpură împărătească, se întinde până în adâncurile orizonturilor, ca o crăiasă din povești, țara Bugului, țara de basm și poezie a lui Potcoavă și a lui Vodă-Duca.

După secole de robie, de crâncene și aspre îngenuncheri, adie iarăși lin, vântul nădejdilor de mai bine, vântul grăitor de vremuri bune, așa cum l-au apucat bunicii și străbunicii.

Din blajine suflete moldovenești, nasc și cresc cântece de slavă și bucurie, ca niște adieri ușoare.

Iubirea cea mare de glie, cântecele de slobozire, se înalță sus, din ce în ce tot mai sus, ca niște pioase rugi, până la Dumnezeu.

Râd într'un hohot nestăvilit de viață nouă, sub mângâierea razelor de soare, câmpiile fără sfârșit, întinsele livezi, ape limpezi și sufletele moldovenilor scăpate din ghiara balaurului roșu.

E clipa în care au amuțit durerile și plânsul unei frânturi de neam românesc.

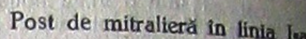
Peste măreția ei, se aștern potolit, senine nopți cu lună plină, în care plopii se înalță cu brațele spre cer, ca niște patriarhi din vremuri de demult în clipa rugăciunii.

Țara Bugului, țara lui Potcoavă, câte umilinți n'a cunoscut, câte dureri și câte crâncene sângerări?

Cine n'a lovit în ea, cine n'a biciuit-o, cine n'a sfârtecat-o?

Dar a răbdat, a așteptat și a învins.

DOMINTE TIMONU

Post de mitralieră în linia I-a

Predarea fabricilo[r] — dela Tiraspol —

Zilele acestea, o comisie specială a Direcției Industriei Alimentare din Transnistria a luat în primire fabricile din Tiraspol care se numără printre cele mai importante pentru Guvernământ. D. director al Industriei Alimentare, Chiorescu a vizitat și cercetat toate fabricile care urmează să treacă sub administrația statului.

S'au luat în prim[ire] ... fabrici printre care ... fabrică de unt, fabri[că de] untdelemn pentru g... fabrică pentru mac[aroane] o uscătorie de fruct[e și le]gume și o moară me[canică].

Toate întreprinderi[le] ... în plină activitate, ... jate în chip satisfă[cător] ... n'au lipsuri.

MERSUL RĂZBOIULUI

Pe frontul de răsarit al capului de pod Cuban câteva atacuri în valuri succesive ale unor unități sovietice au fost respinse de trupele germane și române.

La nord de Temriak, în zona lagunelor un atac bruscat german a distrus o unitate inamică.

In regiunea Lisișianck (Donețul mijlociu) încercările unor forțe puternice sovietice, susținute de tancuri, de a lărgi o poziție a lor în formă de săgeată pe malul de vest al Donețului, au fost zădărnicite..

După informațiile sovietice, germanii ar fi concentrat forțe puternice în vederea apropiatei ofensive, în sectorul de nord, între Leningrad și vest de Kaluga; cât și în triunghiul Briansk Orel-Harkov.

In Tunisia, după o aprigă rezistență, armata I-a italiană, din ordinul Ducelui, a încetat lupta, ca și forțele germano-italiene din sectorul de sud din cauza lipsei munițiilor și a spărturii făcută de trupele inamice în dispozitivul de apărare dela nord.

Numai în regiunea muntoasă din apropierea coastei, câteva unități izolate germane și italiene continuă rezistența. Campania din Africa de nord poate fi considerată terminată.

Conferința dela Washington, la care iau parte d-nii Roosevelt, președintele Statelor Unite, și Churchill, primul ministru al Marei Britanii, a avut ca obiect examinarea situației generale din actuala fază a războiului în legătură cu proectele de ofensivă pe teatrele considerate principale. Din Londra se anunță că punctul de vedere american privitor la ordinea importanței teatrelor de război s'a schimbat. De unde până acum atât Statele Unite, cât și Marea Britanie au considerat principal teatrul de război din Europa, de astă dată d. Roosevelt, de teama unei apropiate ofensive a Japoniei, consideră ca teatru principal de război, Pacificul.

„Sunday Dispach" a anunțat că tratative sunt în curs între guvernele din Londra și Washington asupra numirii unui comandant șef comun pentru forțele de uscat, de mare și din aer.

Viitorul generalissim ar lua comanda supremă a teatrelor de război din Europa, Africa și o parte din Asia.

Teritorul rus nu va face parte din sfera sa de activitate. Americanii nu sunt însă dispuși să lase Pacificul, Australia și chiar Atlanticul sub un comandament unic mondial, exercitat de un generalissim englez din cauza intereselor lor speciale din aceste părți ale lumei pe care le consideră intrate în sfera lor de influență.

Uniunea Sovietelor înțelege să ceară crearea unui al doilea front în Europa, spre a i se ușura situația grea de pe frontul său, ... pinge ideia unui comand[ament] unic, știind că el nu ... exercitat decât de un gen[eralis]ssim englez sau americ[an] ... înțelege dela sine că ... tele Unite, nici Marea Bri[tanie] în ipoteza că U. R. S. S. ... adera principial la ... acelui comandament ... mondial, n'ar putea accep[ta] un generalissim bolșevic ... ordinele lui Stalin, să com[ande] forțele lor armate, navale ... riene și să dirijeze opera[țiile] pe toate fronturile după p[la]nurile concepute de Mos[cova]. După cum Stalin nu a ... și nu admite prezența ... teri englezi și american[i] ... lângă cartierul său gener[al] ... niciun titlu și pentru nici ... viciu ce ar putea să-l ... acestia armatei roșii, în ca[litate] de technicieni, el nu ... să predea puterile ce ... asumat de comandant ... al forțelor de uscat, nava[le] ... aeriene sovietice, unic g[enera]lissim străin, fie englez, fie a[me]rican.

Stalin vrea să rămână ... tor în sensul asiatic și să-și ... treze deplina libertate d[e ac]țiune în politica sa de ... fără să țină seamă de inte[rese]le celorlalți, care se cons[ideră] „asociații" săi, dar pe ca[re] îi tratează drept complici ... timp cât ei vor contribui ... deplinirea scopurilor sale.

ROMULUS SEIȘA[NU]

— Tipografia „Graiul Românesc" Odesa c. 580 —